

Een sfeerbeeld uit onze rijke historie

Logistiek tijdens operationele inzet, de eerste ontvullende ervaringen

Vooraf

Veel logistieke collega's hebben, zeker tijdens hun inzet in voormalig Joegoslavië, daarna Kosovo, Irak, Afghanistan en recentelijk in Mali, aan den lijve ondervonden, dat het langdurig (langer dan een oefening van enkele dagen of weken) bedrijven van logistiek tijdens operationele inzet op flinke afstand van Nederland een flinke uitdaging is. Regelmatig loop je dan tegen grenzen aan en besef je weer dat volharding en improvisatievermogen essentiële eigenschappen zijn voor een logisticus. In dit tweede nummer van de artikelenserie over onze rijke historie besteed ik aandacht aan de eerste ervaringen, die logistieke functionarissen tijdens de vredesmissie in Libanon tijdens hun plaatsing bij UNIFIL (*United Nations Interim Force In Lebanon*) op dit gebied op hebben gedaan. Na een schets van de politieke en operationele context, zal ik achtereenvolgens kort aandacht besteden aan een aantal logistieke ervaringen. "Dubbel Vier", een uitgave van de Voorlichtingsgroep van het Nederlandse VN-detachement en "Achterbanier", een uitgave van de Directie Voorlichting van het ministerie van Defensie, hebben daarbij als bronnen gediend. Echt veel kopijruimte voor logistiek treft men echter niet aan in deze bladen.

Politieke en operationele context

In 1943 wordt Libanon een onafhankelijke staat. In deze jonge staat moeten Christenen en Islamieten samen vreedig samenwonen. De Christenen vormen een kleine meerderheid en drukken hun stempel op alles in de nieuwe staat. Het overgrote deel van de Islamieten raakt in de loop der jaren steeds ontevredener en wil een groter deel van de economische koek. In het Midden Oosten ondervinden de Palestijnen steeds meer tegenstand en agressie van onder meer Jordanië en vooral Israël. Libanon wordt langzamerhand het enige land waar de Palestijnen min of meer hun gang kunnen gaan. De Christelijke bovenlaag is daar absoluut niet blij mee. Het is volgens hen slecht voor de Libanese rust en welvaart en lokt Israëlische vergeldingsaanvallen uit. De Palestijnen en vooruitstrevende Islamieten hebben echter nog een appeltje te schillen met de Christenen. In april 1975 breekt een burgeroorlog uit, die negentien maanden duurt en aan vele tienduizenden mensen het leven kost. Eind mei 1976 stuurt Syrië een strijdmacht van 23.000 man naar Libanon om een einde te maken aan de burgeroorlog. Aanvankelijk zijn de Christenen blij, maar na verloop van tijd krijgen ze het idee, dat Syrië bezig is Libanon tot kolonie te maken. Majoor Haddad van het voormalige Libanese leger vormt een Christelijk legertje en wordt door Israël aangemoedigd om een strook van zo'n 10 kilometer diep in de grensstreek tussen Israël en Libanon te bezetten als een soort bufferzone. Als een Palestijnse commandogroep op 11 maart 1978 op de weg van Haifa naar Tel Aviv een Israëlische bus overvalt en bij de gevechten meer dan 40 doden vallen, gaat Israël in de nacht van 14 op 15 maart met een strijdmacht van 20.000 man over tot een rechtstreekse bezetting van de bufferzone van majoor Haddad en trekt vandaar uit op naar het noorden van Libanon. Op zondag 19 maart besluit de Veiligheidsraad van de VN tot instelling van een tijdelijke vredesmacht: UNIFIL. Deze vredesmacht

krijgt drie taken: de terugtocht van de Israëlische strijdkrachten begeleiden en bevestigen, de internationale vrede en veiligheid herstellen en de regering van Libanon helpen haar gezag in het zuiden te herstellen. In juni trekt Israël haar strijdkrachten terug en draagt twee derde van het grondgebied over aan eenheden van UNIFIL. De voormalige bufferzone echter geven zij in handen van majoor Haddad. Dat is de politieke en operationele situatie als de Nederlandse regering zich op 12 januari 1979 bereid verklaart om op verzoek van de VN, 44 Pantserinfanteriebataljon uit Zuidlaren uit te zenden naar Libanon. Op 14 maart om 18.00 uur neemt Dutchbatt de vakverantwoordelijkheid over van de Fransen.

Kerntaken UNIFIL: checkpoints en observatieposten bezetten en patrouilleren!

Gedurende de inzet vinden regelmatig gevechtshandelingen plaats en worden soms ook Nederlandse militairen gegijzeld. In de personeelsbladen wordt telkens melding gemaakt van *firing close reports*, *shootreports*, *incident reports*, *visual reports* en *overflight reports*. Op 6 juni 1982, enkele dagen na een aanslag op de Israëlische ambassadeur in Londen, valt Israël opnieuw Libanon binnen: operatie "Vrede voor Galilea". De militairen van Dutchbatt maken dan een bijzonder enerverende tijd door. Op 20 en 21 oktober 1983 keert Dutchbatt met uitzondering van een nadetachment terug naar Nederland. Vanaf dat moment blijft de Nederlandse inzet beperkt tot een compagnie: *Dutch Infantry Company* (DIC). Na 4 rotaties keert ook DIC op 24 oktober 1985 terug naar Nederland. Alleen een kleine eenheid blijft op dat moment achter voor afhandeling van allerlei logistieke zaken. In totaal hebben meer dan 8000 Nederlandse militairen, waaronder veel logistici deel uitgemaakt van UNIFIL. Negen Nederlandse UNIFIL-militairen zijn in die periode in Libanon overleden.

Bevoorrading

Water, dat in Nederland gewoon uit de kraan komt en zonder uitzondering een hoge kwaliteit heeft, is in Libanon een schaars artikel. In de Verzorgingscompagnie is één soldaat: de waterwagenaanvoerder voortdurend druk met het vullen van zijn Amerikaanse 6 tons (GMC M35) waterwagen, die de beschikking heeft over 4 containers van duizend liter ieder. Dit vullen neemt twintig minuten in beslag. Vervolgens rijdt hij de posten af om deze te bevoorraden. Onder normale omstandigheden rijdt hij zo 7 dagen per week 4 á 5 keer per dag van de waterput naar alle posten. Achteraf kun je gerust stellen, dat de ervaringen in Libanon een trigger zijn geweest voor de ontwikkeling en aanschaf van een mobiele drinkwaterinstallatie.

Het personeel van de keukengroep kent ook zo zijn uitdagingen. Het is telkens weer een verrassing welke ingrediënten beschikbaar zijn en wat de kwaliteit ervan is. Van weinig toch nog iets maken, is de dagelijkse uitdaging. Voedselveiligheid en een hoge graad van hygiëne zijn voortdurend vereist om voedselvergiftiging te voorkomen. Het begrip HACCP (*hazard analysis critical control points*) is dan nog niet bekend. Zo wordt er in de Dubbel Vier regelmatig een artikel gepubliceerd, waarin aandacht wordt gevraagd voor het zgn. "bruine monster". Schetsen en montage aanwijzingen voor allerlei eenvoudige maar zeer doeltreffende vliegenvallen keren regelmatig terug.

De klasse I groep moet de voorraden ophalen in Naqoura waar het zonder kennis van de Franse taal of kennissen bij de Franse eenheid een hele uitdaging is om de rantsoenen waar men recht op heeft te verwerven. In Haris waar alle klasse I voorraden binnenkomen, wordt vlees nog aangevoerd op een manier, die vandaag de dag als totaal onverantwoord zou worden aangemerkt. Elke dag weer staan twee korporaal slagers het aangevoerde vlees uit te benen. De zo geproduceerde porties worden door sommige eenheden opgehaald, maar veel vaker ook naar al die afgelegen posten opgevoerd.

Als je een aantal nummers van Dubbel Vier kort na elkaar tot je neemt, kun je tussen de regels door lezen, dat de bevoorradingsgroep klasse I en de diverse keukengroepen elkaar af en toe de zwarte Piet toespelen als de soldaten weer eens klagen over de kwaliteit van het eten.

Een van de grootste uitdagingen waar bevoorradingfunctionarissen zich voor gesteld zien, is het totale gebrek aan actuele gegevens ten aanzien van het bruikleenbestand. De vele rotaties en het volledig ontbreken van een goede materieeladministratie bij de gebruikende eenheden (die verspreid over grote aantallen locaties zijn ontplooid) in combinatie met de vele verschillende tijdrovende en complexe voorschriften en VN-procedures, die ook nog eens in het Engels en vaak ook Frans zijn opgesteld, bezorgen de bevoorradingfunctionarissen regelmatig nachtmerries en stellen hen voor onoverkomelijke uitdagingen. Daardoor neemt het vertrouwen van de gebruikers nog eens extra af en gaan zij over tot allerlei 'alternatieven en eigen initiatieven' die de onoverzichtelijke situatie nog eens verergeren.

Onderhoud

Het onderhouds- en herstelpeloton is op twee locaties ontplooid: Haris en Yatun. Dat bevordert de communicatie en coördinatie natuurlijk niet. De vele herstelgroepen hebben ten gevolge van het intensieve gebruik, de zware klimatologische omstandigheden en het abominabele wegennet meer dan voldoende werk aanbod. Een andere oorzaak voor het hoge werk aanbod kan verklaard worden

door het feit dat de chauffeurs in Nederland worden opgeleid op 4-tonners en in Libanon te maken krijgen met de YA 328. Ook de bevoorrading reservedelen is een uitdaging. De levering van kleine eenvoudige reservedelen vanuit Nederland duurt 4 tot 6 weken. Voor grotere en complexe reservedelen loopt de wachttijd soms zelfs op tot 3 maanden of zelfs meer.

Advies en assistentie (A&A) bezoeken

In mei 1982 brengt een speciaal samengesteld team van de Directie Materieel Koninklijke Landmacht (DMKL: de voorloper van de huidige Defensie Materieel Organisatie) in opdracht van de Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS: de voorloper van C-LAS) een bezoek aan Dutchbatt. Het doel van het bezoek wordt in een interview enigszins eufemistisch beschreven: "Bepaal de inzetbaarheid, geef een indruk over de materiële betrouwbaarheid en op grond van die twee, geef aanbevelingen wat er moet gebeuren ad hoc op heel korte termijn en eventueel structureel, om zorg te dragen dat als de zaak opgepept is, ook opgepept blijft." In hetzelfde interview wordt, als gevraagd wordt naar de uitkomst van het onderzoek het volgende antwoord gegeven: "In zijn algemeenheid is de eerste conclusie, dat alle personeel werkt met groot enthousiasme, maar er ontbreekt een aantal zaken." Als je ziet hoe vaak er later nog specialistische teams op werkbezoek komen, mag je gerust concluderen dat er veel mis was op het gebied van de logistieke discipline.

In september 1982 komt nogmaals, nu een speciaal samengesteld DMKL inspectieteam, naar Libanon om een uitgebreid rapport op te stellen. Het rapport vermeldt de volgende slotconclusies:

- Er is een grote onderhouds- en herstelachterstand. Het meest bij voertuigen en verbindingsmaterieel.
- Er is een slechte discipline en slecht toezicht.
- Er zijn vele tekorten en nog meer overbevindingen.
- Er is veel lichtzinnig gesloopt (gekannibaliseerd) met als gevolg dat afschrijvingen zijn gepleegd die niet nodig waren.

Later zal de Souchef Logistiek het een en ander nuanceren, maar de toon is gezet.

Lessons learned

Met de wijsheid van nu mag je gerust stellen, dat in Libanon veel wijze lessen zijn geleerd. Logistieke diensten, een deelgebied met weinig sexappeal, blijkt ineens een *essential operational capability*. Teleurstellend is te moeten toegeven, dat niet alle lessen vanaf het begin hebben geleid tot een betere logistieke prestatie tijdens de missies daarna. Nog steeds blijft verantwoord fysiek en administratief materieelbeheer een uitdaging als eenheden tijdens inzet de opgedragen taken niet met hun eigen materieel moeten uitvoeren. Bij vele gebruikers leeft veelal de mentaliteit, dat verantwoord gebruik van geleend materieel lastig en overbodig is en te vaak een negatief effect heeft op de taakuitvoering. Gebruiksmaterieel wordt zo verbruiksmaterieel. En met de bezuinigingen waarmee defensie sinds de 'Val van de muur' is geconfronteerd, heeft dit geleid tot een krijgsmacht, die op dit moment nog maar zeer beperkt (in omvang en in tijd) operationeel inzetbaar is.